

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 194/24

2024 m. lapkričio 19 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-808/21 | Komisija / Čekijos Respublika ir byloje C-814/21 | Komisija / Lenkija (Teisė būti kandidatu ir narystė politinėje partijoje)

Sjungos pilietybė: teisės tapti politinės partijos nariais nesuteikimas Sjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje, bet neturintiems jos pilietybės, pažeidžia Sąjungos teisę

Nustačiusios tokį pilietybės reikalavimą, Čekijos Respublika ir Lenkija neužtikrina vienodo požiūrio, palyginti su jų piliečiais, kiek tai susiję su veiksmingu teisės būti kandidatu vietos savivaldos rinkimuose ir rinkimuose į Europos Parlamentą

Pagal Sąjungos teisę teisė balsuoti ir būti kandidatais vietos savivaldos rinkimuose ir rinkimuose į Europos Parlamentą suteikiama Sąjungos piliečiams, kurie gyvena valstybėje narėje, bet nėra jos piliečiai. Tam, kad šia teise būtų galima veiksmingai naudotis, šiems piliečiams turi būti užtikrintos vienodos galimybės įgyvendinti šią teisę. Atsižvelgdamas į tai, kad narystė politinėje partijoje iš esmės padeda veiksmingai naudotis pagal ES teisę garantuojamomis rinkimų teisėmis, Teisingumo Teismas nusprendė, kad nesuteikusios Sąjungos piliečiams, gyvenantiems Čekijos Respublikoje ir Lenkijoje, bet neturintiems jų pilietybės, teisės tapti politinės partijos nariais, šios valstybės narės pažeidė šią teisę. Tokių Sąjungos piliečių narystė politinėje partijoje negali pakenkti Čekijos Respublikos arba Lenkijos nacionaliniam savitumui.

Pagal Čekijos ir Lenkijos teisės aktus teisė tapti politinės partijos nariais suteikiama tik jų piliečiams. Europos Komisijos teigimu, Sąjungos piliečiai, gyvenantys šiose valstybėse narėse, bet neturintys jų pilietybės, negali naudotis teise būti kandidatais vietos savivaldos rinkimuose ir rinkimuose į Europos Parlamentą tokiomis pačiomis sąlygomis kaip Čekijos ir Lenkijos piliečiai.

Manydama, kad toks teisės nesuteikimas yra skirtingas požiūris dėl pilietybės, draudžiamas pagal Sąjungos teisę¹, Komisija pareiškė Teisingumo Teisme du ieškinius dėl įsipareigojimų neįvykdymo atitinkamai Čekijos Respublikai ir Lenkijai².

Teisingumo Teismas patenkino šiuos ieškinius ir pripažino, kad šios dvi valstybės narės neįvykdė įsipareigojimų pagal Sutartis.

Jis pažymėjo, jog **tam, kad Sąjungos piliečiai, gyvenantys valstybėje narėje ir neturintys jos pilietybės, galėtų veiksmingai įgyvendinti** pagal Sąjungos teisę užtikrinamas **rinkimų teises per vietos savivaldos rinkimus ir Europos Parlamento rinkimus, jiems turi būti suteiktos vienodos galimybės naudotis priemonėmis, kurios prienamomis tos valstybės narės piliečiams, kai jie veiksmingai įgyvendina šias teises.**

Politinių partijų vaidmuo atstovaujamosios demokratijos sistemoje, konkrečiai išreiškiančioje demokratijos vertybę, kuria, be kita ko, grindžiama Sąjunga, yra esminis. Taigi dėl **draudimo priklausyti politinei partijai šių piliečių padėtis yra mažiau palanki nei Čekijos ar Lenkijos piliečių, kiek tai susiję su galimybe būti kandidatais per vietos savivaldos rinkimus ir rinkimus į Europos parlamentą.** Iš tiesų pastarųjų galimybes būti išrinktiems

padidina tai, kad jie gali būti politinės partijos, turinčios organizacines struktūras ir žmogiškuosius, administracinius bei finansinius išteklius jų kandidatūrai paremti, nariais. Be to, narystė politinėje partijoje yra vienas iš rinkėjų pasirinkimą lemiančių kriterijų.

Šio pagal Sąjungos teisę draudžiamo skirtingo požiūrio negalima pateisinti pagrindais, susijusiais su pagarba valstybės narės nacionaliniam savitumui. Iš tiesų pagal Sąjungos teisę nereikalaujama, kad valstybės narės suteiktų atitinkamiems Sąjungos piliečiams teisę balsuoti ir būti kandidatais per nacionalinius rinkimus, ir joms nedraudžiama riboti šių piliečių dalyvavimo politinėje partijoje apimties per šiuos rinkimus.

PRIMINIMAS: Ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo valstybei narei, kuri neįvykdė iš Sąjungos teisės kylančių įsipareigojimų, gali pareikšti Komisija arba kita valstybė narė. Teisingumo Teismui konstatavus, kad įsipareigojimai neįvykdyti, atitinkama valstybė narė privalo nedelsdama įvykdyti jo sprendimą. Jeigu Komisija mano, kad valstybė narė neįvykdė to sprendimo, ji gali pareikšti naują ieškinį dėl piniginių sankcijų taikymo. Tačiau, jei Komisijai nepranešama apie direktyvą į nacionalinę teisę perkeliančias nuostatas, jos siūlymu Teisingumo Teismas gali paskirti piniginę sankciją jau pirmajame savo sprendime dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimų ([C-808/21](#), [C-814/21](#)) tekstas ir jų santraukos nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Stefaan van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170.

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

¹Pagal SESV 22 straipsnį, kuriame numatyta, kad kiekvienas Sąjungos pilietis, gyvendamas valstybėje narėje ir nebūdamas jos pilietis, turi teisę balsuoti ir būti kandidatu per vietos savivaldos rinkimus ir rinkimus į Europos Parlamentą valstybėje narėje, kurioje gyvena, tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir tos valstybės piliečiai.

²Čekijos Respublikai ieškinyms taip pat pareikštas dėl Sąjungos piliečiams, gyvenantiems šioje valstybėje narėje, bet neturintiems jos pilietybės, nustatyto draudimo tapti politinio judėjimo nariais.